

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Bemunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Az ipartörvény revíziója.

Azzal a levéllel, a melyet Sztérényi József államtitkár az ipartestületek országos kongresszusához intézett, az ipartörvény revíziója új stadiumba lépett. Eddig az államtitkár által tervezett nagy ipari kodex tárgyalása és vitatása körül folytak a csatározások, melyek sorompóba szőlítették a kis és nagy ipar, a szervezett és nem szervezett munkások ezreit, a szociologusokat, a jogászokat és az érdekeltség még szélesebb és távolabbi rétegeit. Nem szenved kétséget, hogy valamennyi oldalról erősen ostromolták az új erődítési terveket és az építő nem tehetett egyebet, minthogy engedjen az ostromlóknak. Visszavonta tehát az egész bástyát és csak a felvonó hidat hagyta meg, mely a régi állapotból az újba átvezetni lesz hivatva. Más szóval az előttünk fekvő tervezet gyökeres átalakuláson fog keresztül menni, alaposan lesóványodik, mielőtt új formájában ismét megjelenik a magyar globuszon.

Sztérényi József minden esetre nagyot és szépet akart. Nemcsak régi panaszokat akart javítani, hanem újat is akart teremteni, hogy a szociális tör-

vényhozás terén megelőzze az egész művelt külföldet. És ha javaslatának ügynevezett szociális részei például valamely nagy ipar államban jelennek meg, bizonyára több méltánnyal és elismeréssel fogadják vala ezeket, mint nálunk, a hol a gyáripari és munkás viszonyok még nem eléggé konszolidáltak és nem eléggé kiforrottak.

Marad tehát a régi keret, újabb javításokkal, kiegészítésekkel, toldással, foltozással. A képesítést egy kissé jobban kell megrendszabályozni, az ipar oktatást fejleszteni, az ipartestületeket javítani, általánosítani. Röviden: az új ipartörvény majdnem kizárólag a magyar kézműipar körére és érdekeinek hathatósabb védelmére fog szorítkozni, a mi nem is baj, nem is hiba, miért ezek az érdekek egy negyed század óta tartó heves ostromban könnyörögnek figyelembevételért. És az új törvény teljesíti hivatását, a kisipari termelés tökéletesítése és a kisipari szervezet javítása által védelmet nyújt egyrészt a kontárok és a tisztességtelen verseny ellen, másrészt ha ezek révén a fogyasztó közönség érdekeit is megvédelmezi. Szociális téren még nagy a forrongás, a munkaadók csak most kezdenek szervezkedni. Küzdjék ki előbb az első harcokat, élcsítsék

a fegyvereket, gyarapítsák hatalmi eszközeiket és azután jöjjen segítségükre a törvényhozás, mely könnyebben fog boldogulni, ha már gyakorlati tapasztalatokra alapítja közhasznú intézkedéseit. E szempontból tehát öröndetes az e téren beállott és főntebb jelzett fordulat, mert még nem korszakot alkotó szociális munkáravanszükségünk, hanem elsősorban a kis ipar rég mutogatott és itt-ott elmérgesedett sebeinek az orvoslására. Ezt a munkát gyorsítani kell, a másikat pedig érlelni, mert ennek csak érlelő megfontolás után lehel sorát ejteni. *Gelléri Már*

HIREK

Kula község képviselőtestülete f. hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott. Az első tárgy: adóügyi aljegyzői állás szervezése, a napirendről levétetett, mert az előző gyűlések egyikén e tárgyban kiküldött bizottság még csak ezután fog ezen kérdéssel foglalkozni. A második tárgy volt a gyapju fonó- és szövő-gyár kérelme 300 részvény jegyzése, a szomszéd teleknek a gyár számára való megszerzése és 500,000 téglá adományozása. Dr. Récsi Ede és Rác György pártoló felszólalása után a jelenvolt leendő gyári igazgató Schneider Richárd hosszabb fejtegetésben előadta a gyár jövedelmezőségét és kijelentette, hogy ő a maga részéről 100,000 K értékű részvényt

TÁRCA.

Öreg katonák és regruták.

Ivta Szász József

Az állás s a járás: alapja a katonai tudományoknak. A fordulatok és a fegyverfogás: kiegészítő része. A parádémars pedig a koronája. Ha ezeket nem tudja a katona: semmit se tud. És nem is lehet belőle soha semmi sem, még egy csillagos fráter se, ha egyébként akkora katonai talentum lakozik is benne, mint a nagy Napóleonban. Ez olyan szent, mint a szentírás.

Örmester úr Solyom kedvére pedig sohasem tanulják meg se egyiket, se másikat.

Hiába huzza ki a regruta karógyenesre magát, a vén örmester vércseszeme csak talál valami hibát benne. Ha mást nem, hát azt, hogy a két lábfeje által képezett szög nem éppen kilencven fok, vagy azt, hogy miért olyan kerek a koponyája. Hiába emeli, nyújtja, csapja a földre lábát, hogy szinte recsegnék bele a csontjai, örmester úr Solyom azért csak elégedetlen.

Jobban legények! Ne kiméjletek azokat a rongyos lábakat. Vágjátok le keményen, hogy megpendüljön fájdalmában a föld.

A jó regruták összeszedik minden erejüket: majd megszakadnak az erőlködésbe. Ugy vagdossák, csapdossák lábukat a földhöz, mintha nem is az övéké, hanem a legádázabb ellenségé volna.

De hiába rugdossák, hiába csapdossák.

A föld élettelen, lelketlen test, az meg nem szánja őket: nem fog sohase örömben, se bánatában pengeni. De nem szánja meg őket örmester úr Solyom se. Neki pedig van szíve is, lelke is. Csakhogy ez a szív, ez a lélek keményebb, érzéketlenebb a föld kérgénél is.

És ez volt a legnagyobb büszkesége a vén örmesternek.

Ezért tartja magát Komorovcsák kapitány után az ezred legjobb katonájának. Mert a katonának, nem szabad, hogy szíve legyen. És ha van, akkor se mutassa, hogy van. Jó szívvel, nyájas beszéddel csak leányokat lehet nevelni, de katonákat nem. Ugyan mi lenne a tekintélyéből, hogyan követnek parancsait vakon a legények, ha egyszer észrevennék, hogy a szíve jó, a lelke pedig nemes? És ugyan mit szólna hozzá Komorovcsák kapitány?

De nem sajnálják meg őket az altisztek, az öreg katonák se.

A mint elfogyott a hazulról hozott alamózsia s a mint észreveszik, hogy a regruták kezdik magukat otthonosan érezni, ők maguk tesznek róla, hogy elvegyék a jó kedvüket.

A harsogó reggeli ébresztő után a napos altiszt a legénységi szobákba rohan. Nagy zajjal kinyitja az ajtót, megáll a küszöbön, s tele torokkal bekiált:

— Auf, legények!

Kiáltását nem hallják az öreg katonák. Ha hallják, akkor se mozdulnak meg. Nekik ugyan hiába kiabál. Ha pedig mégis kiabál, pokróczot vetnek rá, s úgy elpáholják az

okvetlenkedő embert, hogy családapa korában is sírva emlegeti.

Nem is nekik szól a napos altiszt kiáltása, hanem a regrutáknak. Ezt jól tudják és egy pillanat alatt talpon van valamennyi. Ha pedig valamelyik mély álmában nem hallja meg a napos kiáltását, tesz az róla, hogy telebredjen. Leakasztja az ágy felé vert vasfogasról a szíjjal összezsavart köpenyét, s háromszor, négyszer hatalmasan végig huz vele az alvón.

Ez a legbiztosabb ébresztő szer, mely rendszerint beválik . . .

A legények egy perc alatt megmosakodnak, a másik perc alatt felöltözködnek, a harmadik perc alatt megvetik ágyaikat, a negyedik percben már lenn vannak a század konyhájában a reggeli fekete kávéért.

Két bádóg pohár van mindeniknél: az egyik pohárba a saját kávéjukat öntetik, a másikba pedig az öreg katonákét.

Nem valami finom az a kávé. Ezt senki se higgye. Olyan közönséges langyos löre cukor nélkül, de annál több aljjal.

Az öreg katona lassan szűrcsölgeti a fekete lörét, mialatt a fiatalal megtölti pipáját. Gyufát is ad neki, mert ez szintén kötelessége. Gyufával a regruták látják el mindig az öregebbeket.

Mikor reggelizett is, pipázott is, csak akkor kel ki ágyából az öreg katona. Ruhája, bakancsa tiszta már: kikéfélték a fiatalok. Csak öltözködni kell, de ez is nagy dolog neki. Szidja is a fiatalokat, hogy ezt is miért nem végzi el helyette.

fog jegyezni és annak teljes értékét készpénzben be fogja fizetni, mire kész írásbeli nyilatkozatot is adni, és kérte a képviselőtestületet hogy a kérelmezett támogatást megszavazza. Dr. Récsi Ede ezek után azt indítványozta, hogyha Schneider, a leendő technikai igazgató tényleg 100,000 K-val vesz részt és erről írásbeli nyilatkozatot ad, akkor a község 100 db részvényt (10,000 K) jegyezzen; a telek és téglák kérdése elodáztassék arra az időre, mikor a gyár tényleg nagyobbítani fog. Ezt az indítványt Rác György és dr. Holländer Dávid hosszabb szerb felszólalásban is pártolta, de a szavazásnál 14 községi képviselő mellette- és 17 ellene szavazott. Dr. Récsi Ede indítványára elhatározták aztán, hogy ezen kérdés a legközelebbi közgyűlés napirendjére ismét kitűzessék. Harmadik tárgy volt az orvosi lakbér és egyéb illetmény javaslatba hozatala, mely az előjáróság előterjesztése szerint egyhangulag elfogadtatott. Ezután a tanonciskola költségvetése került tárgyalás alá. A költségvetés tüzetesebb kidolgozás végett visszadatott, de az abban felvett 5-ik tanítói állás rendszeresítését elfogadták. Czeisel József ártezikut fűző kérelme 900 K kiutalványozása iránt feltehetően még be nem fejezi a kút mélyebb furását. Végül megállapították a huszvizsgálatról szóló szabályrendelet.

— **Dalestély Kulán.** F. hó 21-én tartotta a kulai dalárda alapszabályszerű ezüvi harmadik dalestélyét. Azok, akik a dalárda tagjaival gyakrabban érintkeznek, igen jól tudják, hogy milyen lázas buzgalommal készültek a dalárok ezen föllépésekre; mert mindamellett hogy a dalárda tagjai egész nap hivatalos teendőikkel vannak elfoglalva, mégis összejönnek hetenként kétszer-háromszor gyakorlóórára. Hogy igen sokszor — a nemes szórakozás mellett — áldozattal is jár a pontos megjelenés, erről legjobban nyilatkozhatnak az illetékes tényezők. Igaz, hogy a kis csapat tagjai igen jól tudják, hogy ők nemesak az ének lelkes kultiválói, hogy ők nemesak a humánus ügyek mozgatói, hanem működésükkel községünkben, hazafias- és társadalmi téren is fontos missiót teljesítenek; és csak így magyarázható meg ama lelkes, kitartó buzgóság, amelylyel a dalestélyekre készülnek. Ha továbbra is ezen felfogásnak hódolnak, úgy bizonyára a jövőben is mellékes szempontot képez majd előttük az estélyek anyagi sikere; bár tagadhatatlan, hogy az erkölcsi siker mellett ez lényegesen hozzájárul egyrészt az egyleti tagok tevékenységének fokozásához, másrészt pedig a nemesnek szolgálatában való állandó kitartáshoz. Azért határozottan érthetetlen igen sokunk előtt, hogy miért tartja magát távol, épen ezen estélyektől Kula községe, akiről pedig köztudomású, hogy

minden szépért, nemesért, nemcsak lelkesedik, hanem a legmesszebb menő áldozatokra is kész. Már azt csak nem állíthatja senki, hogy Kulán olyan gyakoriak az ének- és zeneestélyek, hogy publikumunk anyagilag kimerülne ezeknek támogatásában. Vagy talán épen a csekély belépődíj tartja vissza műértő közönségünket a megjelenéstől? Csak nem gondolkoznak úgy, hogy az állítólagos „operaénekesek“ sokkal nagyobb díjak mellett sem nyújtottak semmit, s így csak nem várhatunk ilyen csekély anyagiak ellenében valami sikerült énekszámokat. Ezen feltevésre — ha ugyan ilyen is létezett — alaposan rácafolta a dalárda legutóbbi estélyével. Olyanok, akik évek óta a dalárda minden nyilvános szereplésén jelen vannak, valóban el voltak ragadtatva az egyes énekszámok precíz, a legmesszebbmenő igényeket kielégítő előadásától. Sokunk ajakáról hallottam ama kijelentést, hogy dalárdánk ennyire szépen, ennyire kifogástalanul és ilyen igazán megválogatott műsorról még nem szerepelt. Adja az Ég, hogy a dalárok a jövőben is ily buzgósággal támogassák lelkes vezetőket, szeretett elnököket, Mezey Zsigmond kir. tanácsos közjegyzőt. *B. A.*

— **Eljegyzés.** Dr. Ritter Gyula ujvidéki szolgabíró eljegyezte Zentán Tóth Esztikét.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kulai dalárda által f. hó 21-én tartott dalestélyen felülfizettek: Mezey Zsigmond, dr. Hilkene Lajos 10—10 K, dr. Ormay Kálmán 8.80 K, Kersch Mihály 5 K, Knéfély Nándor 3.60 K, Wighart Ernő 2.60 K, Kugler Béla, Zwipp Ferenc, Löwy Adolf 2—2 K, dr. König Soma 1.60 K, Kosa György 1 K, dr. Kurcz Henrik, Bodrogi Imre 80—80 f. Fogadják a magyar dal barátai nemes adományaikért ezuton a dalárda hálás köszönetét.

— **Eljegyzés.** Pintér Vendel iparos jegyet váltott Kovács Mariskával Kulán.

— **A kulai Volksverein** e hó 22-én tartott Katalinestélyén felülfizetni sziveskedtek: Mezey Zsigmond 10 K, dr. Ormay Kálmán, Kersch Mihály, Jakob Ferenc, 4—4 K, Pötz György, Kugler Béla, idős Lencz János, Mudrák Rezső, Horn Ferenc 2—2 K, ifju Lencz Ádám, Vestermeier Jakob, Blanz Mihály, Blanz Jakob, Löwy Adolf, Schmidutz Jakob József fia 1—1 K.

— **A virtuskodás vége.** Még a tavasszal történt, hogy Farkas Péter ismert kulai korcsmahős egy iparos ifjút, aki a korcsmából meglehetősen bekapacitálva, hazafelé botorkált, az utcán agyonszúrt. A bíróság, mely az elvetemült gonosztevő bűnügyével f. hó 19-én foglalkozott, a gyilkos Farkas Pétert 8 évi fegyház büntetésre ilélte.

— **Ménvizsgálat Kulán.** A kulai járás ménvizsgáló bizottság — mely a következőkép alakult meg, elnök: tövisi Rác György, társelnök: Radich Aladár, bizottsági tag: Schick János Frigyes, a bajai méntelep parancsnokság részéről: Éder István hadnagy, állatorvos: Betsch Jakab — f. hó 17-én tartotta meg a járás területéről bejelentett apa-állatok vizsgálatát. A bizottság elé 30 apa-állatot vezettek elő, melyek közül a bizottság 10-et talált tenyésztésre alkalmasnak az 1909 fedezetési évre. Cservenkán: Lamnek Péter 5 éves fekete ménjét. Bácskereszturon: Simkó Mihály 3 éves sárga ménjét, Ramács György 3 éves sötét pej ménjét, Kosztelnik Mihály 3½ éves fekete ménjét. Kucorán: Göttl János 6 éves sötét pej ménjét. Bechtold József 3½ éves fekete ménjét: Kiskéren. Överbáson: Bétsch Jakab 5½ éves sötétpej ménjét. Ujverbáson: Weisz András 4 éves sötétpej ménjét. Kulán: Nagy János 4 éves nyári fekete- és Kolarity Mita 4 éves sötétpej ménjét.

— **Eljegyzés.** Kreuzer Frigyes eljegyezte Kreuzer Terézt Torzsán.

— **Előjáróválasztás.** Bácsfeketehyegen e hó 21-én volt a választás, a következő eredménnyel: Bíró lett: Bányai Péter, albíró Lódi Gábor, közs. penztárnok, Papp Imre, kir. adószedő Szolga Sándor, közgyám Butor József idb. I. esküdt; Harangozó Lajos B. II. Terebesi Sándor, III. Király Ferenc Lódivő, IV. Bittlingmayer György V. Schwebber Fülöp (Schmidt veje).

† **Grosser Lajos.** A vármegyei jegyzői kar e kiváló lelkes tagja, aki szorgalma, pontossága, tiszta egyenes jelleme által mindenki előtt köztiszteletben és közszerepben állott e hó 23-án hosszas szenvedés után meghalt. A vármegyei jegyzői egyesület temetésén magát képviseltette és hű kartársa koporsójára koszorút tettetett. A család, haláláról az alábbi gyászjelentést adta ki: özv. Grosser Lajosné szül. Tápay Mária, ugyszintén az alulírottak és számos rokonok nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett és felejtethetlen férje: Grosser Lajos, Béreg községének 25 éven át volt jegyzője, vmegyei törvényhatósági bizottsági tag nov. 23-án esti 9 órakor életének 55. boldog házasságának 28. évében hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. Felejtethetlen halottunk hült teteme f. hó 25-én d.u. 3 órakor Béregben a halottas háznál lesz beszentelve és ennek végeztével a hercegszántói családi sírboltba elhelyezve. Béreg, 1908. nov. 24. Áldás emlékének! Béke porainak! Grosser Mária, Julcsa, Géza testvérei.

Igy történik ez minden reggel. Az öreg katoná legkésőbb kel fel. Minden este pedig ugy történik, hogy legkorábban fekszik le. Nem alszik, csak lustálkodik, s azon töri a pihent esztét, hogyanbosszantsa a fiatalokat.

Gondos vizsgálódás után felfedezi, hogy a regruta hosszuszáru pipából füstöl. Erre nyomban kieszik, hogy ehhez nincs jussa a regrutának. Elveszi tőle a hosszú pipaszárat, levág belőle egy fél ujjnyit, s ezt a kis darabot visszaadja neki.

— Csak ilyen futja neked ösém! Majd ha öreg katoná leszel, akkor pipázhatsz hosszuszáru pipából, addig azonban nem.

A regruta szót fogad. Nem mer ellentmondani „jó apjának“, mert így tiszteli az öreg katonát.

Lefekvéskor pedig azt veszi észre, hogy a regruta előbb az ágy szélére ül, s úgy bujik kényelmesen az ágyba, akár csak a vicispán.

Ehhez sines jussa neki.

Minden regrutának kommandóra, egyszerre kell az ágyba ugrani.

A szakaszvezető ur parancsára mindenki megáll a maga ágya mellett s lesi a kommandót. A szakaszvezető ur harsányan kiált:

— Ágyba!

Erre valamennyi regruta egy ugrással benn terem az ágyban. Ha azonban egyik, vagy másik megkésik, előlről kezdik az ugrást s ugrálnak kommandóra mindaddig, míg a szakaszvezető ur nincs megelégedve.

Mikor valahára mégis ágyban maradhatnak, azt hiszik, véget ért végre a keserves napi fáradalom s pihenőre hajthatják fejüket.

Dehogy is hajthatják. Előbb még másfél órát tanulniok kell. Azt kell megtanulniok, hogy hívják az altszert urakat, a tiszthelyettes, a hadnagy, a főhadnagy, kapitány, őrnagy, alezredes, ezredes, brigadéros, hadosztályparancsnok, hadtestparancsnok, s a közös hadügyminister urakat. Sohase hallottak ennyi, s ilyen bolond nevet egy csomóban.

Hogy tanulnak meg ennyi rengeteg nevet, mikor javarészt kimondani se tudják? Ha iléletnapig tanulják, kimondani akkor se tudják.

De azért mégis megtanulják. Az igaz, hogy ugy kiforgatják, hogy ha az illető nagy tábornok ur hallaná, nem ismerné rá a maga nevére. Ez azonbanban nem baj. Az a fő, hogy a nevet megtanulják.

A század főhadnagyát Lehrenfelder Vendelnek hívták.

No, fanyelvű regruta, hogy mondod ki ezt a szép hangzású német nevet? Ezt ugyan ki nem mondod, inkább kétfelétörrika nyelved.

És nem tört kétfélé a nyelve, pedig kimondotta. Az igaz, hogy nem Lehrenfelder Vendelnek, hanem Kend el fend el Vendelnek. Így hívta az egész század s a jó fiúk ma is csodálkoznak rajta, hogy a főhadnagy ur egy szót se tud magyarul, pedig oly jó magyar hangzású neve van.

Mikor ennek az oktatásnak is vége van, csak akkor csukhatja le szeméit álomra a regruta.

De még akkor se.

Nem mehet el csak ugy minden szó nélkül az álmok birodalmába. Ha otthon meg nem tanították tisztességre megtanítják itt, hogy utolsó szava is az öregekhez legyen. Hangos szóval így kíván nekik jó éjszakát:

— Jó éjszakát kívánok az öregvitézeknek!

— Adjon Isten fiam! — mondják rá álmosan az öreg legények.

Néhány perc alatt elnyomja valamennyit az üdítő álom. Elcsendesedik a legénység szoba, csak később hallatszik ki valami különös zaj: az alvók ezer féle hortyogása.

Csak egy vén gézengúz nem tud aludni. Ébren tartja valami gonosz tréfa.

Nagy óvatosan felkel ágyából s lábujhegyen elindul a regruták ágyai felé. Nesztelen, zajtalan jár, mintha lopni akarna. A sötétben előkeresi a regruták kék nadrágjait.

Nem valami nehéz dolog megtalálni, szépen összehajtva ott fekszenek az ágyak feletti polcokon. Hüvelykujját beakasztja a nadrág zsinórjába s szakít rajta vagy két arasznyit. Aztán megint összehajtja s ahogy volt visszateszi a helyére. Mikor valamennyi regruta nadrágjáról így leszaggatta a zsinórt, akkor visszamegy ágyába s nyugodtan elalszik. Álmában többször kajánul mosolyog, mintha csak ezt mondaná:

AZ UJSÁG

A LEGJOBB NAPILAP

Egy óra 2.40 K, Negyedévre 7 K
Félévre 14 K, Egy évre 28 K

Cím: „AZ UJSÁG“ Budapest, Rákóczi-út 54.

— **Értesítés.** A Hungaria kendergyár rt. Ujverbáson elhatározta, miszerint azon célból, hogy a villamos világítás használatát a közönség minél szélesebb rétegében kiterjessze, a villamos berendezéseket a jövőben, eltérőleg az eddigi szokástól, önköltségi árban — minden haszon nélkül — fogja eszközölni. A kendergyár ezen határozatával különösen a kisgazdákat és kisiparosokat óhajtja villamos áramfogyasztói közzé megnyerni.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi minister méltányolva a verbázi polgári leányiskolának sikeres működését a magyarosítás terén és az általános műveltség terjesztése körül, részére 1000 korona segélyt utalványozott.

— **Egy ügyvéd elleni csőd** megszüntetése. A dr. Szilágyi Károly zombori — azelőtt bezdáni — ügyvéd ellen elrendelt csődöt a zombori törvényszék, a hitelezők beleegyezésével, megszüntette.

Gabona árak: Budapest:		
Buza áprilisra	—	13.12
Zab	—	8.80
Tengeri májusra	—	7.65
Kulán:		
Buza	—	12.—
Zab	—	8.—
Tengeri áprilisra	—	6.50

2887 sz. 1908.

Nádalja községtől

Hirdetmény.

Keresek egy a végrehajtói teendők ellátására alkalmas egyént, egyenlőre 2 K napidíj mellett.

Alkalmazhatósága esetén megválasztására számíthat.

Ajánlkozók forduljanak levélbelileg hozzám, melyben eddigi működésüket igazolják.

Nádalja, 1908 november 14.

Kekezoich István
jegyző

2

— Lesz reggel hadd el hadd! Majd kapok az őrmester urtól!

Bizony kaptak ilyen kegyetlen szidást, hogy a fél kaszárnya csudájára sietett. Őrmester ur Solyom egy félórahosszat káromkodott, aztán leveztette őket a kaszárnya udvarába. Ott csapott olyan lakodalmat, hogy belerészegedett valamennyi vendég.

Mikor aztán ő maga is belefáradt az exercirozásba előhívta az altiszteket s az öreg katonákat: folytassák most azok, amit ő félbehagyott. Mindegyik keze alá adott egy vagy két regrutát, amikkel az állást, járást, fordulatokat s a fegyverforgásokat gyakorolták.

Vári Szabó Jánost fráter ur Kondacs oktatta. Ripacsosképű gyilkos tekintetű kis ember. Otthon béreslegény volt, de itt már a frájterság felvitte az Isten a dolgát. A frájterság sajátságos egy rang: se nem közlegény, se nem altiszt a viselője. Több a közlegénynél, de kevesebb az altisznél. S épen ezért a legrettenetesebb hatalom. Minduntalan éreztetni a közlegénynel, hogy felette áll, s tul buzgó, hogy megkapja az altisztit bojtot.

Ilyen volt fráter ur Kondacs is.

A nagy tahót ez oktatta a katonai tudományokra. Vári Szabó János derék munkáslegény, otthon olyan rendet vágott a buzában, hogy senki se ért a nyomába. A parádémars iránt azonban abszolute nincs érke, azt pedig, hogy merre van rechts

Társas kosárfonóda

Kulán, a Kossuth Lajos-utcában elvállal:

kerti székek, gazdasági kosarak és nád szék szövését **jutányos árak mellett.**

A n. é. közönség szíves pártolását kéri **a társaság**

1972/908

Pályázati hirdetmény.

Kiskér községben üresedésbe jött községi **rendőrvésztői állásra**, mely állás évi 680 K fizetés s 50 K ruha-általánnyal van javadalmazva, pályázatot hirdetünk.

A német nyelv bírása igazolandó.

Pályázati kérvények okmányoltan alolirt községi előljárásnál **1908 dec. 5-ig** benyújtandók.

Kiskér, 1908 november 17.

Korbai Pál jegyző 2 **Róth József** bíró

Figyelmeztetés.

Abból az alkalomból, hogy újévre az új mértékhitelítési törvény életbe lép, a t. közönségnek b. tudomására hozom, hogy az új törvény minden mértéknek újbóli hitelítését rendeli el; saját érdeke tehát, hogy mérlegeit ez ideig kijavíttassa, mert később oly munkatorlóadás lesz, hogy mérlegei kijavítására sokáig kellene várnia, annál is inkább, mert egész Bács megyében csak másodmagammal vagyok, kik mint **vizsgázott mérleg-készítők**, ilyen munkára vállalkozhatunk.

Ajánlom egyben raktáromon levő, saját készítményü, mindennemü mérleget u. m. **tizedes- és százados-mérlegeket**, legújabb toló szerkezettel, minden nagyságban, **jutányos árak mellett.**

Hívásra, vidékre is megyek mérleg javítási és hitelítési munkák miatt.

Kiváló tisztelettel
Scherer Károly
szerkovács és mérlegkészítő Kulán

vagy links, hosszú fejtörés után se tudta egész bizonyosan megmodani. Ez elég ok volt fráter ur Kondacsnak arra, hogy fitogtassa minden frájteri hatalmát. Tele torokkal kiabált rá, elmondotta mindennek. De semmit se ért el vele, mert Vári Szabó János erre még jobban összekonfundálta a rechtset a links-szel.

— Most megtanitom kendet! . . . Kiáltotta mérgesen a legényre.

S meg is tanította. Vagy félóraig egybet se csináltatott vele, csak letérdepeltette, hasta a földre fektette, meg újra talpra parancsolta. Vezényszava csak ez volt: Le!

Erre a szóra Vári Szabó János a földre vágta magát, hogy csak úgy zuhogott. Alig érte azonban teste a földet, már újra harogott a fráter ur vezényszava: Fel!

A legény nagy erőlködéssel talpra ugrott, de még ki se egyenesedett egészen, mikor az előbbi vezényszó újra a földre parancsolta. Így tartott ez vagy huszonöt percig. Szegény Vári Szabó János zihált, lihegett a fáradságtól, de a fráter ur nem adott pihenőt, hanem fogait vicsorgatva, rákiabált:

— Nagy legény volt kend otthon, ugy-e? Sarkantyus csizmát viselt, a bíró lányával táncolt. Látja kend, így járnak az ilyen híres legények! — s a puskatussal oldalba ütötte.

Ez a beszéd, ez a cselekedet egészen kihozta sodrából a rengeteg legényt. Lábai megremegtek a nagy indulattól, szeme veszedelmesen villogott.

Butorosott szoba olcsón kiadó.

2 fiatal hisott sertés, mindegyik 115 klg. súlyban a napiár szerint eladó Kohlhamer házában.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra, bármily zsírfoltosak vagy pecsétések legyenek azok, valamint csipke- vagy szövet-függönyöket, szőnyeget tisztítok és festek **olcsó ár mellett.**

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok tisztelettel 14-20

Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegyészeti ruha tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

4705 tkvi 1908

Árverési hirdetményi kivonat.

A hódási kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Jusits Elemér hódási ügyvéd által képviselt Első deryei Segélyszövetkezet végrehajtatonak **Sztojasits Vása** deryei lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 K s jár. ir. tökekövetelés kielégítése végett a zombori kir. törvszék (a hódási kir. jbiróság) területén levő a deryei 1146 sz. betétben A⁺ 1 sorsz. 295 hrsz. 272/b.ö.i. sz. ház és 180 □-ölnyi beltelek 961.40 K a deryei 1146 sz. betétben A⁺ 2265 hrsz. 266 ölnyi ingatlan 167.20 K kikiáltási árban elrendelte hogy a fennebb megjelölt ingatlanok Derye községhezánál **1908 december 14-én d.e. 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %át készpénzben, vagy az 1881. LX. tc 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX tc 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hódásig, 1908 november 3.

A kir. jbiróságnál mint tkvi hatóságnál.

KERESZTÉNY kir. járdásbíró

Frajter ur Kondacs ezt nem vette észre, vagy nem akarta észrevenni, dühösen tovább kommandirozott: Le!

De nem hallotta ezt már Vári Szabó János. Hatalmas öklével úgy vágta mellbe a csufolkodó trájttert hogy levegő után kapkodva, hanyatt vágódott. Ugy terült el a földön, mintha a villám csapta volna meg.

— No, jaj neked, mit tettél jó Vári Szabó János! Megütöted a felebbvalódat. Tudod-e hogy ez nagy bűn, melyért szigorú büntetés, garnizio-áristom jár?

Nem bánta ezt a nagy tahó. Azzal se törődött volna már, ha felakasztják. Megtette a dolgát, megmutatta, hogy őt büntetlenül nem bántalmazhatja senki. Nem akasztották fel, pedig őrmester ur Solyom kilátásba helyezte. Még csak garnizioba se csukták. Az igaz, hogy ezt csak kapitány ur Komorovcsáknak köszönheti. Mert a kapitány ur szigorú ember, néha kegyetlen is, de igazságos ember. Nem tűri, hogy a századnál más is gorombáskodjék a legényekkel. Ez az ő jussa. És az ő jogait ne bitorolja senki. Se főhadnagy, se őrmester, se egy nyomorult fráter. Mert megmutatja, ki az ur a kompániánál. Most is megmutatta.

Meghallgatta az esetet s ő maga szolgáltatót igazságot. A fráter urat lefokoztatta s ráadásul be is csukta.

De becsukta Vári Szabó Jánost is. Tíz napot töltött az áristomban vason, vizen és száraz kenyéren.

A legjobb minőségű hó és sárcezipők kaphatók: KARDOSNAL, Kulán

Més-eladás. Idei akác- és tisztesfű PERGETETT MÉZ kilónként 1 K 20 fillérért helyben; — vidékre pedig 5 káros posta csomagokban dobozzal és postai szállítással együtt 7 koronáért kapható

■ SZÖKE ISTVÁNNÁL, KULÁN ■
ismét-eladóknek árengedmény.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896 számú szokvány-rendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestriis-Monticola és Vitis-Solonis amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fentti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és esemege fajú gyökeres fás és zöldoltványok ugyiszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősege
TAPOLCZA (a Balaton mellett)

TATAI BRIKETT

— kitűnő szobafűtési szén —

Jutányos árban

azonnal szállítja: _____

Magy. Általános Kőszénbánya Részvénytársulat Budapest V. Erzsébet tér 19

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

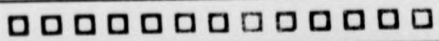

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítandó, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükséges tisztítani.

4092 tkvi 1908

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. íj bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ujverbászi takarékpénztár r.t. végrehajtónak **Rumpf Vilmosné** szül. Schmidt Johanna ujverbászi lakos végrehajtást szenvedő elleni 780 K tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. tvényszék a kulai kir. íj bíróság területén levő az ujverbászi 1644 sz. betétben A[†] 1 srsz. 66 1 hrsz. 211 □-ól területű 33 1 ö.i.sz. ház a beltelekben 800 K ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1909 január 29-én d.u. 3 órakor** Ujverbász község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is azonban a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becslésének 10%-át vagyis 80 K készpénzben, vagy az 1881. LX tc. 42 §-ban jelz. árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, és a mennyiben ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben — mely haladéktalanul folytatandó — részt nem vehet.

Kula, a kir. íj bíróság mint tkvi hatóságnál, 1908 nov. 18.

PETNEHÁZY kir. albiró

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányú) **Kobrak-cipőket** (A világ minden tájékán hordják) Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben világhírű **AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak

1414/908. Kiskér község előljáróságától

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m.kir. vallás és közoktatásügyi minister úr a kiskéri állami iskola épület építési munkálatait folyó évi május hó 15-én 23597 sz. alatt kelt rendeletével engedélyezvén, ezen munkálatok biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetünk.

1. A jelzett épületnél a következő építési munkálatok teljesítendőek:

- bontási és átalakítási munka 360 K 31 f.
- föld és kőműves munka 12966 K 25 f.
- ács munka 5650 K 14 f.
- vas munka 461 K 26 f.
- cserép fedő munka 1016 K 75 f.
- bádogos munka 1233 K 92 f.
- asztalos és padlozati munka 4372 K 24 f.
- kárpitos munka 144 K.
- kőfaragó munka 862 K 60 f.
- melléképületek s egyéb munkák 3991 K 14 f.

Az egyes munkálatokra (munkanemekre) külön-külön is lehet ajánlatot tenni, de az egész munkálatra együttes ajánlat is tehető.

2. A munka teljesítésének határideje **1909 szeptember 1.**

3. Az ajánlatok a hivatalos árteles költségelőirányzat alapján általánosszegben, avagy százalékos árengedménnyel, illetve felülfizetéssel teendőek.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett ívenként egy K-ás bélyeggel ellátott és pecséttel lezár, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

A községi Előljáróságnak
Kiskér

Ajánlat az 1414 908 számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a kiskéri állami iskola épületen végrehajtandó építési munkálatokra.

4. Az ajánlatok Kiskér község előljáróságánál **1908 december 7-ik** (hétfő) napjának d.u. 5 óráig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes papirokban az ajánlati összegnek 5%-a legkésőbb **1908 december 7-ik** (hétfő) napjának déli 12 óráig jelen hirdetmény számára való hivatkozással, Kiskér község pénztárában nyugta ellenében teendő.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenyárgyalás Kiskéren a község jegyzői irodájában **1908 december 8-ik** (kedd) napjának d.e. 9 órakor fog megtartatni; a versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, továbbá a hivatalos költségvetés és az ajánlati minta Kiskér község előljáróságánál jelen hirdetmény közzétételét követő naptól az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt szerezhető be.

Ajánlati minta ívenként 30 fillér árban Kiskér község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt szerezhető be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik a szóban levő ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

10. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munkafeltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat tartozik alkalmazni; a munkálathoz szükséges anyagot pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadóak.

11. Azon pályázók, kik eddig Kiskér község előljáróságával üzleti összeköttetésben meg nem állottak, illetve előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával esetleg illetőségi községük előljáróságának bizonyítványával igazolni.

12. A munkálat odaítélése felett döntő hatóság részére fenttartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhat.

Kiskér, 1908 november 22.

Korbai Pál
jegyző

Róth József
bíró

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, ejeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által sápona ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatásokat is kínálnak, kérjen mindenkör „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— koronára.